

at der drages en skarp og bestemt Grænse imellem, hvad der er Fattigforsørgelse, og hvad der ikke er det. Det er, tror jeg, ikke nok, at man siger, at det ikke er Fattigforsørgelse; jeg tror, Forsørgelsen bør ydes paa en saadan Maade, at den fattige selv har et bestemt Indtryk af, at den ingenlunde er det samme som Fattigforsørgelse. Nu kunne de Herrer jo maasse gøre den Indvendig, at de Krav, jeg har stillet, maa jeg selv erkende, er det umuligt at opfylde. Nej! det er nu ikke saa galt. Jeg har, som jeg har sagt her i Salen et Par Gange før, og som jeg gentager, altid haft den Tanke, siden jeg for mange Aar siden begyndte at sytte med Tanken om en Alderdomsunderstøttelse, at Spørgsmaalet rent praktisk set kun kan løses ved, at man enes om en rationelt gennemført Alkoholbestatning og benytte det derved indkomne Beløb til en Alderdomsforsørgelse. Jeg maa maasse her indskyde den Bemærkning, at saaledes som Ølstaten her foreligger, kan jeg neppe tænke mig, at den kan være et Led af en rationel Alkoholbestatning. Dertil er den sikker meget for høj. Jeg tror ikke, man nogen Sinde, i alt Fald ikke i en overfluelig Fremtid, kommer til en Alkoholstat paa Brændevin, Spiritus, Sprit, hede Vine o. s. v., der tilnærmelsesvis som Alkoholstat betragtet, vel at mærke, kommer til at svare til det der nu foreslaas som Ølstat. Det skal jeg imidlertid lade ligge. Det, jeg fortrinnsvis altid har tænkt paa, naar jeg har tænkt mig en Alkoholstat, er selvfølgelig Brændevinen, og naar jeg kan gaa med til en Ølstat ogsaa uden en Brændevinsstat, saa er det, fordi jeg gør Regning paa, at Stillingen vil blive i den Grad urimelig, i den Grad unaturlig ved en høj Ølstat og en uaaadelig lav Brændevinsstat, at man meget hurtigt vil komme til at gaa ogsaa til en Brændevinsstat. Jeg har stadig troet, at det var Maaden at løse Alderdomsforsørgelses-spørgsmaalet paa, men jeg erkender, at selv om vi ikke vælge den Vej at votere visse bestemte Statsindtægter henlagte til dette Formaalets Fremme, saa er der jo ikke noget til Hinder for, at man enes om, hvilke Beløb der ud af Statskassen skulle ydes til dette Formaalets Fremme, mod at man stuffer Finansministeren tilsvarende Indtægter ad andre Veje, som man kan enes om. Det Beløb, som jeg mener, der bør stilles Krav om, maa være fikseret saaledes, at det ikke kan variere i det uendelige, det maa være saaledes bestemt forud, at det nogenlunde er lige saa stort det ene Aar som det andet, hvis det skal udbetales af Statskassen, Er det visse bestemte Indtægter, som en bestemt Stat, saa er det temmelig ligegyldigt, det

gaar altsaa kun ind og ud af Statskassen. Men saa vilde de Herrer sige: hvorledes gaar det saa med Forsørgelsen, naar man hvert Aar er bunden til en vis bestemt Sum, som ikke kan forandres? Der mener jeg rigtig nok, at man maa gaa fuldstændig bort fra det Princip, som de Herrer have tænkt dem. Paa den Maade, som jeg derimod har tænkt mig, tror jeg, det vil blive ganske simpelt. Jeg tænker, at naar man først er enig om, hvad der skal ydes, hvilket jo, som jeg har nævnt, er det, det først og fremmest kommer an paa, saa bør dette samlede Beløb gennem Indenrigsministeren fordeles til Kjøbenhavn og samtlige Amtsradsstredse med tilhørende Kjøbstæder paa et vist bestemt Grundlag, og det vil da være overmaade simpelt, hvad jeg skal vise de Herrer ved et Par Ord. Den ene af de Faktorer, som maatte benyttes under Fordelingen, er Folketallet, altsaa Amtsradsstredsenes relative Folketal. Det andet Moment, som vi kunne sige er næsten lige saa selvfølgelig, er Amtsradsstredsenes samlede Udgift til Fattigvæsenet, ligeledes relativt set, i Forhold til Landets samtlige Fattigudgifter; men det tredje maatte være Kredens Fattigudgifter, saa vel i Forhold til Kredens eget Folketal som til Kredens egne samlede kommunale Udgifter. Jeg skal med et Par Ord forklare, hvorledes jeg har tænkt mig det. De Herrer ville maasse vide, at samtlige kommunale Udgifter her i Landet for det sidste Aar, for hvilket der — jaaviddt mig bekendt — foreligger statistiske Oplysninger, Aaret 1886, var med et rundt Tal 31,6 Millioner, nemlig Kjøbenhavn 7,54, Kjøbstæderne 9,35 og Sognekommunerne 14,7 Millioner Kroner, og deraf vare Fattigudgifterne 6,813,000 Kr., ogsaa med et rundt Tal. Fattigudgifterne fordele sig nogenlunde ligeligt pr. Hoved i Kjøbenhavn, Kjøbstæderne og i Landdistrikterne, idet for Kjøbenhavns Vedkommende, hvor de samtlige Fattigudgifter vare 1,184,000 Kr., var Udgiften omtrent 5 Kr. pr. Hoved, for de samlede Kjøbstæders Vedkommende var Udgiften 1,058,000 Kr. med 3,3 Kr.s Udgift pr. Hoved, og for samtlige Sognekommuners Vedkommende, hvor Udgifterne til Fattigvæsenet vare 4,571,000 Kr., var Udgiften 3,2 Kr. og for hele Landet 3,4 Kr. i Gennemsnit pr. Hoved. Men ganske anderledes stiller Forholdet sig, naar man ser paa disse forskellige Samfundsdeles Udgifter til Fattigvæsenet i Forhold til de samlede kommunale Udgifter. Der viser det sig nemlig, at medens samtlige Fattigudgifter andrage i Gennemsnit 21,5 pCt. af hele Landets kommunale Udgifter, saa udgøre Kjøbenhavns Fattigudgifter kun omtrent 14,8 pCt., og